

Zelfevaluatieformulieren

van de actiepunten uit het tweede
Nederlandse actieplan Open Overheid
(januari 2016 – juni 2018)

*Bijlage bij de Nederlandse midterm zelfevaluatie rapportage
september 2017*

Stand van zaken actiepunten				
1. Nationale open data agenda				
Januari 2016 – juni 2018				
Hoofdactiehouders		Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)		
Andere actiehouders	Overheden	Alle andere ministeries, gemeenten, waterschappen en provincies		
	Andere organisaties of gremia	n.v.t.		
Probleemstelling		Een groeiend aantal overheden maakt hun data openbaar, wat het noodzakelijk maakt structuur aan te brengen in de wijze waarop data worden gedeeld en eisen te identificeren waaraan data moeten voldoen. Tegelijkertijd hebben maatschappelijke organisaties de overheid opgeroepen dit proces te versnellen.		
Hoofddoel		Groei van het aantal publiek beschikbare datasets op data.overheid.nl .		
Korte beschrijving van de actie		In de Nationale Open Data Agenda (NODA) ontwikkelt het ministerie van BZK samen met de andere ministeries kaders voor deze beschikbaarstelling en kwaliteit van open data.		
Relevantie		Een groeiend aantal overheden maakt hun data openbaar, wat het noodzakelijk maakt een structuur in de databases aan te brengen en de eisen waaraan deze moeten voldoen te identificeren. Tegelijkertijd hebben maatschappelijke organisaties de overheid opgeroepen dit proces te versnellen. ¹		
Ambitie		Met dit actiepunten focust de Nederlandse overheid op het vergroten van het aantal beschikbare datasets en het vergroten van de kwaliteit van de metadata van datasets en de toegankelijkheid van het dataportaal.		
Niveau van voltooiing		Niet begonnen	Beperkt	Substantieel
				X

¹ De Maatschappelijke Coalitie voor een Open Overheid, Onze Overheid, Onze Informatie (2015).

Beschrijving van de resultaten

Mijlpalen:

1. <https://data.overheid.nl> is optimaal toegankelijk en bruikbaar voor hergebruikers:

Resultaten:

- Datasets worden aangeboden waarop geen uitzonderings- of beperkingsgronden van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) of andere openbaarmakingsregelingen van toepassing zijn. En die bij hergebruik geen risico's opleveren voor fundamentele waarden en privacy. De publieke status van datasets is helder voor hergebruikers.
- De data zijn gratis, vrij van rechten van derden, zoveel mogelijk zonder registratie toegankelijk, computer verwerkbaar, voorzien van meta-data, en zo volledig en onbewerkt als mogelijk. Er is een heldere licentiestructuur voor hergebruik.

2. Regulier uitvoeren van de rijksbrede inventarisatie van datasets:

Resultaten:

- In 2016 en 2017 heeft BZK de overheidsbrede Open Data inventarisatie uitgevoerd. De resultaten zijn op data.overheid.nl gepubliceerd en naar de Tweede Kamer verzonden.
- 97,9% van links naar herbruikbare data is aantoonbaar correct.

3. Monitoring op de voortgang van het openen van datasets via data.overheid.nl door het ministerie van BZK:

Resultaten:

- Overheidsorganisaties zijn zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van de door hen aangeleverde datasets. In die gevallen waarin de datasets niet voldeden aan de kwaliteitsstandaarden, hebben de data managers contact opgenomen met de data-eigenaren om hen daarbij te helpen. Het daadwerkelijk verwijderen van data sets van het portaal komt niet vaak voor.

4. Ondersteuning aan overheden bij het openen van data:

Resultaten:

	<ul style="list-style-type: none"> • Het ministerie van BZK heeft de leidraad voor overheidsorganisaties voor het openen van data geactualiseerd. Deze is online beschikbaar via: https://data.overheid.nl/handreiking-bij-openen-van-data en https://data.overheid.nl/over-open-data-0 • Het ministerie van BZK heeft een team van data managers gevormd (2 fte) om het publiceren van datasets te monitoren en om ondersteuning te leveren aan overheden bij het openen van data en het aanmelden van data op het dataportaal. Dit team is ook beschikbaar voor vragen over techniek, licenties en formaten van data. <p>5. Ondersteuning bij het <u>registreren, vinden en hergebruiken</u> van data: <u>Resultaten:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bezoekers van het open data portaal data.overheid.nl. kunnen verzoeken indienen voor het beschikbaar maken van specifieke datasets door de overheid. Het portaal bevat alle informatie en statistieken over deze verzoeken, zie: https://data.overheid.nl/dataverzoeken/dashboard • Er is een gebruikersgroep rond het dataportaal actief. Deze groep is in 2016 4 keer bij elkaar gekomen en twee keer tot medio 2017.
Eind datum	Juni 2018
Volgende stappen	<ul style="list-style-type: none"> • Een aandachtspunt blijft de toename van het aanbod van datasets, met name de zogenaamde 'high-value' data. In dat kader is met VNG/KING een overzicht gemaakt van gemeentelijke datasets. Dit lijstje dient als inspiratiebron voor gemeenten, om zo met voorrang datasets te ontsluiten. Deze lijst is terug te vinden op data.overheid.nl. • Naast beschikbaarstelling is de verbetering van de datakwaliteit ook een belangrijk aandachtspunt. Het doel is om de toegankelijkheid en de gebruikswaarde van Open Data te vergroten. De dataknooppunten kunnen daarin een belangrijke rol gaan spelen. Dit zal in een pilot worden verkend.
Aanvullende informatie	
N.v.t.	

Stand van zaken actiepunten	
2. Stuivering Open Data Award	
Januari 2016 – juni 2018	
Hoofdactiehouders	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Andere actiehouders	Overheden
	Andere organisaties of gremia
	Leer- en Expertisepunt Open Overheid (LEOO), ICTU
Probleemstelling	De overheid zal zo veel mogelijk data publiek beschikbaar maken voor burgers en bedrijfsleven. Als deze data makkelijk te hergebruiken en te bewerken valt, kunnen er nuttige nieuwe toepassingen voor worden ontwikkeld op vlakken als onderwijs en gezondheidszorg, of om democratie en goed bestuur te bevorderen. Als aansporing voor de ontwikkeling van nieuwe toepassingen, producten en diensten introduceert het Rijk de 'Stuivering Open Data Award' (SODA), die zal worden uitgereikt aan een partij die succesvol op een innovatieve manier open data heeft gebruikt om maatschappelijke uitdagingen aan te pakken. De Award zal de private en publieke sector stimuleren van elkaars ervaringen te leren.
Hoofddoel	Het stimuleren van hergebruik van open data
Korte beschrijving van de actie	De SODA zal het hergebruik van open data stimuleren door een jaarlijkse wedstrijd waaraan een geldbedrag van 20.000 Euro is verbonden. Om deze wedstrijd te ondersteunen en promoten zal in 2016 een website gelanceerd worden. Hier zullen de best practises van open data hergebruik belicht worden.
Relevantie	De overheid zal zo veel mogelijk data publiek beschikbaar maken voor burgers en bedrijfsleven. Als deze data makkelijke te hergebruiken en te bewerken valt, kunnen er nuttige nieuwe toepassingen voor worden ontwikkeld op vlakken als onderwijs en gezondheidszorg, of om democratie en goed bestuur te bevorderen.

Ambitie	De ontwikkeling van nieuwe toepassingen op basis van open data, in sectoren als onderwijs, gezondheidszorg, of om democratie en goed bestuur te bevorderen. De award zal zowel de publieke als de private sector aanmoedigen om van elkaars ervaringen te leren.			
Niveau van voltooiing	Niet begonnen	Beperkt	Substantieel	Voltooid
			X	
Beschrijving van de resultaten	<p><u>Mijlpalen:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jaarlijkse wedstrijd die het gebruik van open data stimuleert. Jaarlijks ontvangt de winnaar een geldbedrag (€ 20.000,-). De SODA wordt t/m 2020 uitgereikt (5 keer in totaal, waarvan 2 keer gedurende de looptijd van dit actieplan). <p><u>Resultaten:</u> In 2016 is de eerste Stuiveling Open Data Award uitgereikt aan winnaar Bleeve door minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Ronald Plasterk.² Bleeve is een startup met een internet platform dat vraag en aanbod verbindt rond duurzaam wonen. Voor dit platform, en specifiek hun HuisScan, gebruiken ze diverse open data bronnen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Jaarlijks inhoudelijk evenement waar de uitreiking plaatsvindt. <p><u>Resultaten:</u> De eerste awardbijeenkomst vond plaats op 12 december 2016 in TivoliVredenburg in Utrecht tijdens het Hoe Open? Festival. Ongeveer 400 mensen bezochten dit festival over Open Overheid en open data. Tijdens het festival zijn workshops gegeven in het kader van de SODA, over open data en ethiek en over open data en maatschappelijke vraagstukken. Ook presenteerden de finalisten hier hun toepassingen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Ter ondersteuning van de wedstrijd wordt in 2016 een website gelanceerd https://www.opendata-award.nl/. Op deze website worden ook goede voorbeelden van (her)gebruik van open data zichtbaar gemaakt. Alle inzendingen die aan de wedstrijdvoorwaarden voldoen 			

² <https://www.opendata-award.nl/actueel/nieuws/2016/12/11/xxxxx-wint-eerste-stuiveling-open-data-award>

	<p>worden op de website getoond. Deze wedstrijdvoorwaarden zijn te vinden op de site. De finalisten en de winnaar worden daarnaast nog extra uitgelicht.</p> <p><u>Resultaten:</u> www.soda2016.nl is gelanceerd in 2016. Via deze website konden deelnemers hun inzending doen. Daarnaast zijn op de website de zeven finalisten en de winnaar zichtbaar.³ Alle inzendingen die aan de voorwaarden voldoen, zijn daarnaast in 1 document opgenomen om zichtbaar te maken wat er mogelijk is met open data en wat de potentie ervan is.⁴ Ook zijn alle inzendingen weergegeven in een korte video⁵, die laat zien waar de data voor gebruikt is. Winnaar Bleeve is in 2017 geïnterviewd, resulterend in een video van 5 minuten waarin zij vertellen over open data en deelname aan het traject.⁶ Ook prins Constantijn van Oranje is geïnterviewd, met als resultaat een video die gebruikt wordt om open data onder de aandacht te brengen.⁷ Op de website zijn daarnaast diverse nieuwsberichten verschenen.</p>
Eind datum	Juni 2018
Volgende stappen	Voor de wedstrijd van dit jaar is www.soda2017.nl gelanceerd. Deelnemers kunnen tot en met 15 september 2017 hun inzending doen. Op 16 november 2017 wordt de tweede Stuiveling Open Data Award uitgereikt tijdens het Jaarcongres ECP in Den Haag. De SODA wordt in totaal 5 keer uitgereikt.
Aanvullende informatie	
-	

³ <https://www.opendata-award.nl/inzendingen>

⁴ <https://www.opendata-award.nl/inzendingen/documenten/publicaties/2016/12/02/inzendingen-soda2016>

⁵ <https://vimeo.com/195083968>

⁶ <https://www.opendata-award.nl/actueel/nieuws/2017/juli-2017/6-juli/interview-winnaar-soda2016>

⁷ <https://www.opendata-award.nl/actueel/nieuws/2017/juni-2017/29-juni-2017/constantijn-van-oranje-over-open-data>

Stand van zaken actiepunt		
3. ROUTE-TO-PA: Re-use of open data		
Januari 2016 – juni 2018		
Hoofdactiehouders	Universiteit Utrecht	
Andere actiehouders	Overheden	Provincie Groningen, gemeente Utrecht, ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
	Andere organisaties of gremia	Wise & Munro (Nederland), Gemeente Den Haag, Universiteit van Salerno, Ancitel, Comune di Prato (Italië), National de la Recherche Scientifique (Frankrijk), National University of Ireland, Galway, Dublin City Council, Dublinked (Ierland), Warsaw School of Economics (Polen), Ortelio Ltd and the Open Knowledge Foundation (Verenigd Koninkrijk)
Probleemstelling	ROUTE-TO-PA, Raising Open and User-friendly Transparency-Enabling Technologies for Public Administration Project, is een multidisciplinair innovatieproject, dat expertise en onderzoek uit de velden e-government, ICT, wetenschap van het leren en economie bundelt, met als doel de impact van ICT-platformen voor transparantie te verbeteren voor burgers en de samenleving als geheel. In de pilot in Groningen onderzoekt de Universiteit Utrecht met de provincie samen of en hoe open data kan helpen bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken.	
Hoofddoel	Het hergebruik van open data om problemen op te lossen die samenhangen met maatschappelijke vraagstukken.	
Korte beschrijving van de actie	<p>De universiteit van Utrecht onderzoekt samen met de provincie Groningen en met andere stakeholders uit de publieke en private sectoren, met het maatschappelijk middenveld en met burgers, hoe open data kunnen helpen bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken.</p> <p>Het project is deel van een driejarige Europees Horizon 2020 project genaamd ROUTE-TO-PA, waarin de sociale en maatschappelijke impact van open data wordt gemeten. Kerndoel van dit project is het promoten van hergebruik van open data door nieuwe ICT-toepassingen. Dit zal niet alleen de overheid meer transparant maken, maar zal nieuwe mogelijkheden creëren om maatschappelijke</p>	

	vraagstukken op te lossen met behulp van open data.			
Relevantie	De overheid heeft de plicht om zo veel mogelijk gegevens vrij beschikbaar te maken voor het grote publiek en het bedrijfsleven. Als de gegevens in een vorm zijn, die hergebruik en verwerking eenvoudig toelaat, wordt het mogelijk om nuttige nieuwe toepassingen te ontwikkelen. Het Groningse project is onderdeel van een driejarig Europees onderzoeksprogramma getiteld Raising Open and User-friendly Transparency-Enabling Technologies for Public Administration Project (ROUTE-TO-PA), waarin de sociale en maatschappelijke gevolgen van open data moeten worden beoordeeld. De belangrijkste doelstelling van het project is om het hergebruik van open data te bevorderen met behulp van nieuwe IT-toepassingen. Dit zal niet alleen de overheid transparanter maken, maar ook nieuwe mogelijkheden bieden om maatschappelijke problemen op te lossen op basis van open data.			
Ambitie	Nieuwe mogelijkheden creëren voor gebruik van open data ter oplossing van maatschappelijke vraagstukken.			
Niveau van voltooiing	Niet begonnen	Beperkt	Substantieel	Voltooid
			X	
Beschrijving van de resultaten	<p><u>Mijlpalen:</u></p> <p>1. Een sociaal platform voor open data (SPOD) dat interactie tussen open data gebruikers en de overheid en tussen gebruikers onderling over een maatschappelijk vraagstuk mogelijk maakt.</p> <p><u>Resultaten:</u> SPOD is momenteel in een vergevorderde fase van ontwikkeling en is in Groningen door een community van 23 mensen gebruikt tijdens een Open Data Challenge. De ‘challenge’ resulteerde in 69 aanbevelingen voor de verdere ontwikkeling van SPOD en van de transparantie bevorderende tool TET (zie verder bij punt 2). De ‘challenge’ resulteerde bovendien in twee rapporten, geschreven door studenten die aan het project deelnamen. De rapporten werden gemaakt in SPOD and bevatten oplossingen voor twee maatschappelijke vraagstukken – gezondheidszorg en de circulaire economie – gebaseerd op open data. De rapporten zijn beschikbaar gesteld aan de hoofd van de beleidsafdeling verantwoordelijk voor bevolkingskrimp,</p>			

	<p>om de waarde van open data voor de organisatie en voor burgers aan te tonen.</p> <p>2. De ontwikkeling van een transparantie bevorderende tool (TET) voor overheid en open data gebruikers als aanvulling op het sociaal platform.</p> <p><u>Resultaten:</u> TET is momenteel redelijk ver ontwikkeld en is door een aantal gebruikers in Groningen gebruikt. Een van de redenen voor het beperkte gebruik tot op heden is het gebrek aan data sets van hoge kwaliteit. 10 studenten hebben een onderzoek gedaan naar de bruikbaarheid van TET. Dit heeft geresulteerd in aanbevelingen voor het verder ontwikkelen van de tool.</p> <p>3. Op basis van de projectresultaten opstellen van richtlijnen en good practices (GUIDE), zodat overheden, burgers en ondernemers open data beter kunnen inzetten bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken.</p> <p><u>Resultaten:</u> GUIDE is gebaseerd op de geleerde lessen uit de pilots in de verschillende landen die deelnemen aan ROUTE-TO-PA. GUIDE zal daarom in de laatste jaar van het project ontwikkeld worden.</p>
Eind datum	Juni 2018
Volgende stappen	<p>De Universiteit van Utrecht zal:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Samenwerken met de stad Utrecht en een data-expeditie organiseren rond maatschappelijke vraagstukken die van belang zijn voor de burgers van Utrecht en voor beleidsmakers. Beleidsmakers, burgers en studenten zullen samenwerken om oplossingen te vinden voor maatschappelijke vraagstukken, gebaseerd op open overheids data, daarbij gebruik makend van de ROUTE-TO-PA instrumenten (SPOD and TET) b) Voor de data-expeditie zullen doelen en succes criteria geformuleerd worden, en de mate van succes zal gemeten worden aan de hand van een door verschillende partners van het ROUTE-TO-PA team ontwikkelde vragenlijst. c) De deelnemers aan de data-expeditie zullen ook

	feedback geven over de ontwikkeling van SPOD and TET. d) Tot slot zullen de geleerde lessen in Groningen en Utrecht gebruikt worden als input voor GUIDE.
Aanvullende informatie	
-	

Stand van zaken actiepunten		
4. Actieve openbaarheid van informatie		
Januari 2016 – juni 2018		
Hoofdactiehouders	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	
Andere actiehouders	Overheden	Alle andere ministeries en uitvoeringsorganisaties
	Andere organisaties of gremia	
Probleemstelling	Hoewel de Nederlandse wet eisen stelt aan toegankelijkheid van informatie, is in de praktijk de beschikbaarheid van publieke informatie nog steeds beperkt. Deze actie moet de openbaarheid van overheidsinformatie vergroten.	
Hoofddoel	Actieve publicatie van informatie	
Korte beschrijving van de actie	Twee pilots over onderzoeksrapporten zijn van start gegaan onder het 1 ^e actieplan. Deze worden voortgezet en uitgebreid naar andere ministeries, zoals door enkele NGO's gevraagd ⁸ . Er is gebleken dat er tot op heden geen standaarden zijn voor de publicatie van uitvoeringstoetsen. Deze worden niet allemaal geopenbaard. De uitvoeringstoetsen die wel worden gepubliceerd verschijnen in verschillende vormen en op verschillende manieren. Er zal worden ingezet op uniformering op dit vlak.	

⁸ *Onze Overheid, Onze Informatie*, September 2015.

<p>Relevantie</p>	<p>Hoewel de Nederlandse wet eisen stelt aan toegankelijkheid van informatie is in de praktijk de beschikbaarheid van publieke informatie nog steeds beperkt. Deze actie moet de openbaarheid van overheidsinformatie vergroten. Het algemene doel is de vergroting van de kennis van de burger over de overheid en betere toegankelijkheid van elkaars informatie voor ambtenaren.</p> <p>Deze actie moet de Nederlandse aanpak in lijn brengen met de Europese Richtlijn over Publieke Informatie 2013/37/EU, die in juli 2015 in Nederland is omgezet met de Wet Hergebruik Overheidsinformatie (Who).</p>			
<p>Ambitie</p>	<p>Het uitbreiden van de pilots over actieve openbaarmaking van onderzoeksrapporten en uitvoeringstoetsen naar alle ministeries. Uiteindelijk is een systeem voorzien dat neerkomt op 'open by design.'</p>			
<p>Niveau van voltooiing</p>	<p>Niet begonnen</p>	<p>Beperkt</p>	<p>Substantieel</p>	<p>Voltooid</p>
<p>Beschrijving van de resultaten</p>	<p>Niet begonnen</p> <p>Beperkt</p> <p style="text-align: center;">X</p> <p>Voltooid</p> <p><u>Mijlpalen:</u></p> <p>Actieve openbaarmaking van onderzoeksrapporten:</p> <p>1. De ministeries van Buitenlandse Zaken, Financiën en Volksgezondheid, Welzijn en Sport sluiten zich aan bij de pilots van BZK en OCW. Zij stellen hun onderzoeksrapporten actief beschikbaar via www.rijksoverheid.nl (tenzij uitzonderingsgronden van toepassing zijn). Onderzoeksrapporten worden binnen 4 weken nadat het rapport definitief is geworden, gepubliceerd, tenzij er vanwege zorgvuldigheid meer tijd nodig is. Dat is het geval als het onderzoeksrapport van een beleidsreactie moet worden voorzien, als er interne of externe afstemming of contra-expertise nodig is, als de publicatie samenvalt met een bepaalde activiteit of gebeurtenis, als het onderzoeksrapport onderdeel uitmaakt van een serie of reeks, of als het samen met andere stukken is toegezgd aan de Kamer.</p> <p><u>Resultaten:</u> mijlpaal voltooid, pilots zijn afgerond.</p> <p>2. De uitkomsten van deze pilots zullen onder verantwoordelijkheid van het Ministerie van BZK worden geëvalueerd. De Tweede Kamer wordt hier in</p>			

het najaar van 2016 over geïnformeerd.

Resultaten: mijlpaal voltooid, zie brief aan de Kamer van 21 november 2016⁹.

3. De verbrede pilot levert een kader op voor het actief openbaar maken van rapporten en een rijksbrede implementatie voor de ontwikkelde aanpak.

Resultaten: mijlpaal voltooid, er is overeenstemming tussen de departementen over hoe en wanneer onderzoeksrapporten actief openbaar gemaakt moeten worden.

4. Op basis van de pilots wordt een handreiking gemaakt voor de departementen bij de ontwikkeling en de implementatie van het werkproces.

Resultaten: mijlpaal voltooid, de handreiking is beschikbaar voor alle departementen.

5. Het ministerie van BZK begeleidt de rijksbrede uitrol van de werkwijze met:
  - a. de organisatie van vier kennisbijeenkomsten (in 2017);
  - b. het ontwikkelen en beschikbaar stellen van communicatiematerialen (posters en banners);
  - c. en de evaluatie van de rijksbrede actieve openbaarmaking van onderzoeksrapporten.

Resultaten: in het voorjaar van 2017 hebben 2 kennisbijeenkomsten plaatsgevonden over de openbaarmaking van onderzoeksrapporten. De communicatiemiddelen zijn op 25 april 2017 geleverd. De evaluatie vindt plaats in het najaar van 2017.

---

⁹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/11/21/kamerbrief-over-voortgang-actieve-openbaarmaking-van-onderzoeksrapporten>

	<p>Uitvoeringstoetsen:</p> <p>6. In 2016 vindt er een verkenning plaats naar de mogelijkheden om uitvoeringstoetsen, die nu nog niet openbaar zijn, actief te publiceren. De Tweede Kamer wordt hierover in het kader van de transparantie van het wetgevingsproces in januari 2017 geïnformeerd.</p> <p><u>Resultaten:</u> Kamerbrief verzonden in februari 2017¹⁰. Daarin is een rijksbrede afspraak gemaakt over het actief openbaar maken van de uitvoeringstoetsen: voortaan zullen rapportages en andere brondocumenten die informatie bevatten over de uitvoerbaarheid van een wetsvoorstel, gepubliceerd worden op de wetgevingskalender. Deze digitale kalender is voor iedereen toegankelijk. De afspraak heeft betrekking op voor openbaarmaking geschikte, relevante documenten van zowel dienstonderdelen van de Rijksoverheid als externe partijen, die bij de beoordeling van de uitvoerbaarheid worden gebruikt en waarnaar wordt verwezen in de memorie van toelichting.</p> <p>7. Indien de uitkomsten van deze verkenning positief zijn, wordt een standaard werkwijze ontwikkeld voor actieve openbaarmaking van uitvoeringstoetsen o.l.v. het ministerie van BZK en het ministerie van Veiligheid en Justitie. Ook wordt de online wetgevingskalender (https://wetgevingskalender.overheid.nl/) verbeterd, zodat daar per onderwerp een compleet dossier met relevante stukken is in te zien.</p> <p><u>Resultaten:</u> de standaard werkwijze is beschreven in de Kamerbrief. Verbetering van de wetgevingskalender vindt plaats in het najaar van 2017.</p>
Eind datum	<p>Nr. 1: 31 maart 2016 (pilots) Nr. 2, 3 en 4: 31 december 2016 Nr.5: a) 31 december 2017, b) 31 juli 2017 en c) 1 februari 2018 Nr. 6: januari 2017 Nr. 7: juni 2018</p>

¹⁰ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2017/02/24/tk-transparantie-van-het-wetgevingsproces>

<p>Volgende stappen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Afronden van actiepunten 5c: de evaluatie van de Rijksbrede actieve openbaarmaking van de onderzoeksrapporten. Op basis daarvan kan de werkwijze eventueel verder verbeterd worden. • Afronden van actiepunten 7: verbetering van de wetgevingskalender. • Evaluatie van de werkwijze van de openbaarmaking van de uitvoeringstoetsen. Hoe werkt deze afspraak in de praktijk en hoeveel extra informatie wordt actief openbaar gemaakt? Gepland voor eerste helft 2018.
<p>Aanvullende informatie</p>	
<p>-</p>	

Stand van zaken actiepunt**5. Open over geld: open spending detaildata**

Januari 2016 – juni 2018

Hoofdactiehouders		Open State Foundation
Andere actiehouders	Overheden	Provincies, waterschappen, gemeenten en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
	Andere organisaties of gremia	Interprovinciaal Overleg, Unie van Waterschappen, Vereniging Nederlandse Gemeenten
Probleemstelling		Financiële data van de Nederlandse overheden zijn op geaggregeerd niveau toegankelijk. Om meer inzicht te krijgen in inkomsten en uitgaven werkt de Open State Foundation aan openbaarheid van gedetailleerdere informatie. Dit was een specifiek verzoek van gebruikers (bijv. raadsleden, ambtenaren, burgers en journalisten).
Hoofddoel		Gedetailleerdere openheid over financiën op lokaal niveau.
Korte beschrijving van de actie		De Open State Foundation zal overheden contacteren en hen helpen hun financiële detaildata op Openspending.nl te publiceren. De functionaliteit van deze site wordt ook verbeterd om zo beter aan te sluiten op de wensen van de gebruiker.
Relevantie		Openspending vergroot de toegang tot informatie omdat vitale financiële informatie voor de eerste keer als open data wordt vrijgegeven. Dit vergroot de publieke verantwoording en participatie, omdat gebruikers beter weten hoe geld besteed wordt door hun overheden en zij in staat worden gesteld te participeren en beter gebruik te maken van het "right to challenge". Daarnaast kunnen pioniers deze data gebruiken voor een breed scala aan apps en tools.

Ambitie	Door het vrijgeven van gedetailleerde financiële informatie wordt OpenSpending Detaildata de nieuwe standaard voor financiële transparantie. Er is een aantal early adopters. Hoe meer overheden OpenSpending Detaildata implementeren, hoe normaler het zal zijn voor andere overheden. Hierdoor groeit het aantal deelnemers snel, waardoor overheidstransparantie over het algemeen beter wordt. Daarnaast bevordert het ook verantwoording, participatie en hergebruik van de data.			
Niveau van voltooiing	Niet begonnen	Beperkt	Substantieel	Voltooid
			X	
Beschrijving van de resultaten	<p><u>Mijlpalen:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> <li data-bbox="789 751 1560 1024">1. Een Handboek, een instructievideo en een promotievideo 'Open spending detaildata voor overheden' op basis van behaalde resultaten in 2016. Het Handboek wordt aan deelnemende gemeenten toegezonden. De video's worden gepubliceerd op de websites http://openspending.nl/ en op www.open-overheid.nl. <p><u>Resultaten:</u> Mijlpaal voltooid. De video's zijn online beschikbaar op de websites http://openspending.nl/ en www.open-overheid.nl.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li data-bbox="789 1220 1560 1875">2. De uitvoering van drie thematische pilots met lokale overheden, om context aan de detaildata van Open Spending toe te voegen: <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="837 1339 1560 1833">• De thema's van de pilots zijn 'context', 'locaties' en 'indelingsweergave'. Deze thema's komen voort uit een behoeftepeiling onder gemeenten. In de pilots wordt ook gewerkt aan het standaardiseren van detaildata, zodat lokale overheden op een uniforme wijze detaildata kunnen ontsluiten vanuit hun systeem. Aan de pilots doen minimaal drie lokale overheden mee. In een eindrapport worden de pilots geëvalueerd en wordt beschreven hoe met deze kwaliteitsverbeteringen meer overheden aangesloten kunnen worden. De resultaten van de pilots komen ook op de website http://www.openspending.nl/. <li data-bbox="837 1843 1560 1875">• Mijlpalen zijn: de uitvoering van de drie pilots, het 			

	<p>evaluatie-rapport van de pilots en publicatie van de resultaten van de pilots op de website. Looptijd: januari 2017 – juni 2018.¹¹</p> <p><u>Resultaten:</u> de drie pilots zijn opgezet en er wordt nu gezocht naar deelnemende gemeenten.</p> <p>3. Twee landelijke workshops ‘Open Spending’, waarvan één in 2016 en één in 2017.</p> <p><u>Resultaten:</u> de eerste workshop is gehouden in december 2016 tijdens het ‘Hoe Open?’ festival.</p>
Eind datum	<p>Nr.1: december 2016</p> <p>Nr.2: juni 2018</p> <p>Nr. 3: december 2016 en december 2017</p>
Volgende stappen	<ul style="list-style-type: none"> • Aansluiten van drie overheden voor de drie thematische pilots en wederzijdse afspraken vastleggen (commitments). • Technische voorbereidingen treffen voor ondersteuning van programmabegrotingen, locaties en toelichtingen binnen de infrastructuur (website en API) van Open Spending. • Deze stappen leiden tot een evaluatie die bijdraagt aan verdere opschaling. • Nationale workshop Open Spending Data die gehouden zal worden in de tweede helft van 2017.
Aanvullende informatie	
-	

¹¹ Deze mijlpaal is in juni 2017 toegevoegd omdat de eerder geformuleerde mijlpalen (deelname van respectievelijk 75 en 150 decentrale overheden in 2016 en 2017 aan het project open spending detaildata) nog niet uitvoerbaar bleken. De praktijk heeft uitgewezen dat het eerst nodig is om op kleinere schaal ervaring op te doen met het verbeteren van de kwaliteit en de opschaalbaarheid van de ontsloten detaildata van lokale overheden. De pilots moeten erin resulteren dat er ervaring is opgedaan die na afloop van de pilots ingezet wordt voor opschaling naar zoveel mogelijk lokale overheden.

Stand van zaken actiepunt

6. Open over besluitvorming bij gemeenten: open raadsinformatie

Januari 2016 – juni 2018

Hoofdactiehouders		Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
Andere actiehouders	Overheden	Verscheidene gemeenten en Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
	Andere organisaties of gremia	Open State Foundation, Vereniging van Griffiers (VvG)
Probleemstelling		De raadsinformatie die nu aan burgers en raadsleden ter beschikking staat, is ongestructureerd en niet in een open machine-leesbaar formaat. De informatie waarop besluiten gebaseerd worden zijn ook niet openbaar en/of vindbaar. Gericht zoeken naar informatie of het vergelijken van informatie over hetzelfde onderwerp bij verschillende gemeenten is bij de huidige vorm bijvoorbeeld niet mogelijk.
Hoofddoel		Verbetering toegankelijkheid van informatie waarop gemeenten hun besluiten baseren.
Korte beschrijving van de actie		De Open State Foundation (OSF) heeft eerder in opdracht van het ministerie van BZK en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) daarom een pilot met 5 gemeenten uitgevoerd voor het ontsluiten van raadsinformatie in een gestandaardiseerd en machine-leesbaar formaat (als open data). Met deze pilot is een basis gelegd voor het verder ontsluiten van raadsinformatie. De VNG heeft aangegeven deze pilot te willen verdiepen en te willen verbreden naar alle gemeenten in het kader van haar Digitale Agenda 2020. Door raadsinformatie als open data te ontsluiten, kunnen raadsleden, inwoners en (lokale) journalisten de besluitvorming van de raad gerichter volgen en waar nodig invloed uitoefenen. Ook kunnen er met behulp van open data innovatieve toepassingen ontstaan, zoals visualisaties, websites en apps. Het geeft raadsleden nieuwe tools in handen om hun volksvertegenwoordigende en

	controleerende taak beter uit te voeren. Dit zal de interactie tussen de raad en inwoners versterken.			
Relevantie	Door raadsinformatie als open data te ontsluiten, kunnen raadsleden, inwoners en (lokale) journalisten de besluitvorming van de raad gerichter volgen en waar nodig inbreng leveren en invloed uitoefenen. Ook kunnen er met behulp van open data innovatieve toepassingen ontstaan, zoals visualisaties, websites en apps. Het geeft raadsleden nieuwe tools in handen om hun volksvertegenwoordigende en controleerende taak beter uit te voeren. Dit zal de interactie tussen de raad en inwoners versterken.			
Ambitie	Ontwikkeling van een standaard voor de publicatie van informatie waarop gemeenten hun beslissingen baseren, als open data in een vorm die betrouwbaar, geschikt voor hergebruik en vergelijkbaar is. Daarna zullen gemeenten worden ondersteund om deze standaard uiterlijk juni 2018 te implementeren, waarbij alle informatie die nu beschikbaar is in een ongestructureerde vorm zal zijn omgezet naar een nieuwe, uniforme standaard en gepubliceerd worden als open data.			
Niveau van voltooiing	Niet begonnen	Beperkt	Substantieel	Voltooid
			X	

Beschrijving van de resultaten	<p><u>Mijlpalen:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De ontwikkeling en vaststelling van een standaard waarlangs raadsinformatie als open data beschikbaar gesteld kan worden, op een dusdanige manier dat deze betrouwbaar, herbruikbaar en vergelijkbaar met andere data is. De eerste versie van deze standaard zal in 2017 vastgesteld worden in samenspraak met leveranciers.¹² 2. De standaard wordt voor 30 juni 2018 door alle gemeenten in gebruik genomen/geïmplementeerd. Na toestemming van de gemeente aan de leverancier wordt de data als open data beschikbaar gesteld. Daarmee zijn gemeenten vanaf 2017 in staat hun raadsinformatie, die nu ongestructureerd openbaar is, op een uniforme en geïntegreerde manier als open data beschikbaar te stellen.¹³ <p><u>Resultaten 1 en 2:</u> Er is nu een concept-standaard besproken met raadsinformatieleveranciers. Deze moet afgerond worden en geborgd worden. Op dat moment kunnen leveranciers overgaan tot implementatie.</p>
Eind datum	Juni 2018
Volgende stappen	<ul style="list-style-type: none"> • Betrekken van stakeholders: Griffiers, raadsleden en hergebruikers zijn belangrijke stakeholders van open raadsinformatie. Hun betrokkenheid moet geborgd worden in het kader van het verdere verloop van het traject. • Hergebruik bevorderen: In maart 2018 zijn de gemeenteraadsverkiezingen in Nederland. In aanloop naar deze verkiezingen willen we het hergebruik verder aanmoedigen door het aantal deelnemende gemeenten te verhogen en een app te laten ontwikkelen met de data.

¹² *Betrouwbaar*: dit houdt in dat er alleen publieke raadsinformatie inzit (geen geheime stukken) en dat de open raadsinformatie volledig is (dus alle publieke raadsinformatie bevat).

Herbruikbaar: goed herbruikbaar is de data als deze via een API (4 sterren in het open data model van Tim Berners-Lee) beschikbaar is als open data, in een makkelijk te gebruiken bestandsformaat (zoals JSON) en dat de data gestandaardiseerd is zodat een hergebruiker niet voor elke gemeente maatwerk moet leveren om data te hergebruiken.

Vergelijkbaar: het gaat erom dat de semantiek van de raadsinformatie hetzelfde is. Je noemt een raadsvoorstel overal een raadsvoorstel en niet 'voorstel' of 'raadsbrief'. Je maakt daarnaast afspraken over hoe je metadatatavelden noemt zoals datumnotatie, indieners etc. Dat maakt data van 388 verschillende gemeenten vergelijkbaar.

¹³ *Uniform*: dit is hetzelfde als 'vergelijkbaar', zie hierboven.

Geïntegreerd: alle raadsinformatie (ongeacht gemeente en leverancier) is via een centrale database (API) toegankelijk.

Aanvullende informatie

De leveranciers dragen actief bij aan het ontwikkelen van de standaard en er is ruim draagvlak voor standaardisatie. Dit betekent dat we de komende maanden snel verder kunnen gaan met het verder ontwikkelen en implementeren van de standaard.

Stand van zaken actiepunt

7. De ambtenaar als vakman in de energieke samenleving

Januari 2016 – juni 2018

Hoofdactiehouders		Ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM)
Andere actiehouders	Overheden	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
	Andere organisaties of gremia	Het maatschappelijk middenveld
Probleemstelling		Voor een goede en effectieve dialoog is het essentieel dat de overheid openstaat voor initiatief uit de samenleving, inwoners actief betreft in haar beleid en met maatschappelijke partners samenwerkt. De overheid is immers onderdeel van een netwerksamenleving waar zij niet altijd meer de regisseur is, maar juist partner bij de uitoefening van publieke taken. Inwoners van Nederland geven dan ook aan dat het gaat om een overheid die 'samenwerkt en samen leert'. Maatschappelijke partners geven aan dat er geïnvesteerd moet worden in ambtenaren en medewerkers om hen de juiste vaardigheden te leren om met de dynamiek in de samenleving om te kunnen gaan. Dit heeft consequenties voor het zogenaamde 'ambtelijk vakmanschap'.
Hoofddoel		Verdere professionalisering van ambtenaren in hun contacten met de samenleving.
Korte beschrijving van de actie		Het ministerie van IenM is voorloper wat betreft het betrekken van inwoners en maatschappelijk betrokkenen bij haar beleid. Zij zet haar ambities voort, die zijn omschreven in het vorige actieplan en zet in op de competentieontwikkeling bij hun ambtenaren en managers. Centraal bij deze acties staat het gedrag dat nodig is om bewust te kiezen voor een bepaalde rol bij het omgaan met de energieke samenleving. Het ministerie van IenM dient hiermee als inspirerend voorbeeld voor andere ministeries in hoe zij invulling geeft aan het samenspel tussen inwoners en overheid.

Relevantie	Voor een goede en effectieve dialoog is het essentieel dat de overheid openstaat voor initiatief uit de samenleving, inwoners actief betreft in haar beleid en met maatschappelijke partners samenwerkt. De overheid is immers onderdeel van een netwerksamenleving waar zij niet altijd meer de regisseur is, maar juist partner bij de uitoefening van publieke taken. Inwoners van Nederland geven dan ook aan dat het gaat om een overheid die 'samenwerkt en samen leert'. Maatschappelijke partners geven aan dat er geïnvesteerd moet worden in ambtenaren en medewerkers om hen de juiste vaardigheden te leren om met de dynamiek in de samenleving om te kunnen gaan. Dit heeft consequenties voor het zogenaamde 'ambtelijk vakmanschap'.			
Ambitie	Een opener houding bij de overheid ten aanzien van maatschappelijke dialoog en maatschappelijke initiatieven.			
Niveau van voltooiing	Niet begonnen	Beperkt	Substantieel	Voltooid
			X	
Beschrijving van de resultaten	<p><u>Mijlpalen:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Werkateliers "Kunst van het verbinden"/ masterclass "De netwerkende ambtenaar": in 2018 hebben alle beleidsambtenaren van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) meegedaan aan een werkatelier van 2,5 dag en zijn hierdoor bekend met de NSOB-rollen¹⁴. Zij hebben in het werkatelier geoefend en geëxperimenteerd met de NSOB-rollen en het schakelen tussen de rollen. Hierdoor zijn zij daar meer mee vertrouwd en kunnen zij het omgaan met participerende inwoners en een energieke samenleving, beter toepassen. <p><u>Resultaten:</u> In juni 2017 hebben 6 van de 11 tranches (groepen) van beleidsmedewerkers aan de werkateliers meegedaan. De laatste tranche wordt in de zomer van 2018 afgerond.</p> <ol style="list-style-type: none"> Herinrichting beleidsdossiers: eind 2017 is in alle beleidsdossiers het werkproces zo ingericht, dat, indien 			

¹⁴ De NSOB onderscheidt vier rollen van de overheid: de rechtmatige overheid, de presterende overheid, de netwerkende overheid en de responsieve, participerende overheid.

nodig, er ruimte, tijd en commitment is om als netwerkende ambtenaar het werk uit te voeren.

Resultaten: In de 2e helft van 2017 wordt een start gemaakt met 10-15 dossiers (zie ook punt 3). Ook wordt via directeuren en MT/leden geïnventariseerd in welke dossiers het netwerkend werken nog extra aandacht vraagt. Op basis van die inventarisatie worden de ervaringen uit de 1e 10/15 dossiers vervolgens gericht benut om netwerkend werken in alle relevante dossiers aandacht te (kunnen) geven.

3. **Aanpak versterking vakmanschap:** alleen werkateliers (1^e mijlpaal) en ander werkproces (2^e mijlpaal) zijn niet voldoende om tot cultuurverandering te komen. Daarom start in 2017 de Aanpak versterking vakmanschap. Binnen deze meerjarige aanpak worden meerdere activiteiten georganiseerd, gericht op het toepassen van de verschillende rollen en de netwerkende ambtenaar in het dagelijks werk. Voorbeelden hiervan zijn: organiseren van reflectie op het werk, opstellen van Body of knowledge en een netwerk van versnellers. Tevens zal voor juni 2018 in 10-15 beleidsdossiers gevolgd worden hoe het is als netwerkende ambtenaar om het werk uit te voeren. In deze dossiers wordt een leerproces ingericht dat moet leiden tot tastbare lessen.

Resultaten: De aanpak versterking vakmanschap is sinds begin 2017 van start. De aanpak is vastgesteld en de eerste beleidsdossiers zijn opgepakt waaronder NOVI, Watercoalitie, HSL Geluidsaanpak, Beter Benutten en MIRT.

4. **De Communities of Practice:** ambtenaren die de werkateliers “Kunst van het verbinden” hebben gevolgd, ontmoeten elkaar in collegiale intervisiesetting. Aan de hand van concrete cases worden ervaringen als netwerkende ambtenaar gedeeld. In 2016 en 2017 zijn (ten minste) 2 Communities of Practice voor managers georganiseerd.

Resultaten: In 2016-2107 zijn 2 Communities of Practice georganiseerd. Planning is om er nog 1 in het jaar 2017-

2018 te organiseren. Daarnaast is een light-variant ontwikkeld onder de naam COMEX (Community of Experience) die in 2017 twee maal is georganiseerd en naar verwachting als formule zal worden doorgezet. Door de aanpak versterking vakmanschap wordt intervisie gestimuleerd en bevorderd. Zo is al een leerproces gestart met het lenM-brede Projectenbureau.

5. **Professionalisering management:** eind 2017 zijn alle managers van lenM geschoold om met hun netwerkende werknemers om te gaan. De managers doen mee aan de werkateliers. Daarnaast worden er extra bijeenkomsten voor en na de werkateliers georganiseerd gericht op managers. Intervisie voor managers en community of practice zijn activiteiten van de aanpak versterking vakmanschap.

Resultaten: De betrokken managers (waaronder MT-leden, directeuren en dg's) doen mee met hun medewerkers in de werkateliers. Voorbereidend aan elke tranche is een bijeenkomst voor de betrokken managers georganiseerd. Daarnaast zal in eerste instantie in bestaande management- en directieconferenties dit onderwerp worden geagendeerd. In het verleden is bijvoorbeeld in een directieconferentie hier aandacht aan besteed. Indien daaruit behoefte naar voren komt om voor het management nog aparte bijeenkomsten te organiseren dan zullen deze, altijd samen met enkele managers, worden georganiseerd.

6. De opbrengsten van deze acties worden meegenomen in de ambtelijke ambities voor de gehele publieke sector, waar het Ministerie van BZK nu mee aan de slag is. Bijvoorbeeld door bijeenkomsten samen te organiseren. Ook wordt actief meegewerkt aan de interdepartementale werkgroep 'interactief beleid maken'.

Resultaten: Er is op 12 december 2016 een workshop energieke ambtenaar gegeven tijdens het Doe Open festival, wederom een workshop op 10 mei 2017 samen met BZK. Beide waren gericht op de hele publieke

	sector. Verder zijn er veel ambtelijke contacten bijvoorbeeld in de werkgroep interactief beleid waar ook actief cases worden ingebracht.
Eind datum	Juni 2018
Volgende stappen	Zie hierboven, de volgende stappen zijn gecombineerd met de teksten bij elk resultaat.
Aanvullende informatie	
-	

Stand van zaken actiepunten		
8. Informele aanpak van Wob-verzoeken		
Januari 2016 – juni 2018		
Hoofdactiehouders	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	
Andere actiehouders	Overheden	Verscheidene gemeenten
	Andere organisaties of gremia	Het Leer- en Expertisepunt Open Overheid (LEOO)
Probleemstelling	<p>De Wet Openbaarheid van Bestuur geeft het recht om informatie bij een bestuursorgaan op te vragen. Nog veel te vaak leidt het indienen van een Wob-verzoek tot onnodige bureaucratie en een onwenselijke interactie tussen indiener en het betreffende bestuursorgaan. Dit kan vaak voorkomen worden door een informele aanpak van Wob-verzoeken. Burgers, bedrijven en overheden geven miljoenen uit aan klachten, bezwaren en beroepsprocedures tegen overheidsbeslissingen. 11% van de administratieve lasten voor burgers is het gevolg van deze categorie.</p> <p>De ontevredenheid over deze procedures en de kosten ervan zijn de laatste jaren alleen maar toegenomen. Voorts worden de formele en legalistische klachten-, bezwaar- en beroepsprocedures door Nederlanders genoemd in de top 10 van bottlenecks bij overheidsdienstverlening.</p>	
Hoofddoel	Het stimuleren van een informele aanpak bij verzoeken tot informatie.	
Korte beschrijving van de actie	<p>Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties stimuleert en ondersteunt een informele pro-actieve aanpak bij alle overheidslagen.</p> <p>De kern van deze aanpak is training van ambtenaren in communicatie- en mediationstechnieken opdat er snel en informeel omgegaan kan worden met contacten met burgers, juist ook bij beroep en bezwaar, vanuit een probleemoplossende houding. Doel is het verbeteren van dienstverlening aan de burger door samen, op basis van</p>	

	informatie, te kijken welke aanpak waarschijnlijk het best zal werken: de formele traditionele legalistische aanpak of de informele pro-actieve aanpak.			
Relevantie	De informele aanpak vormt een alternatief voor de traditionele manieren van conflictbeslechting. Deze informele aanpak heeft geleid tot een reductie van het aantal bezwaren dat uitmondde in een formele beslissing en een stijging van het aantal bezwaren dat eindigde in informele overeenstemming tussen de partijen in het conflict.			
Ambitie	De informele aanpak leidt tot een fundamentele verandering in de manier van conflictbeslechting bij de overheid. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties stimuleert en ondersteunt een informele pro-actieve aanpak bij alle overheidslagen.			
Niveau van voltooiing	Niet begonnen	Beperkt	Substantieel	Voltooid
			X	
Beschrijving van de resultaten	<p><u>Mijlpalen:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Handleiding over de informele aanpak voor Wob-coördinatoren, met interventies, procesoptimalisaties en een beschrijving van best-practices. <p><u>Resultaten:</u> voor de handeling zijn interviews afgenomen en meerdere bijeenkomsten georganiseerd. De oplevering van de handleiding is voorzien voor najaar 2017.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Begeleiding van overheden bij het toepassen van de informele aanpak, via het Leer- en Expertisepunt Open Overheid en het Programma Prettig Contact met de Overheid, o.a. door een pilot bij een bestuursorgaan en minimaal 4 workshops voor overheden. <p><u>Resultaten:</u> Er is een pioniertraject uitgevoerd bij de nationale politie. De pilot bestond uit onderzoek naar de knelpunten in de bestaande werkprocessen rondom Wob-verzoeken. En uit ondersteuning bij de ontwikkeling van de benodigde communicatieve vaardigheden door middel van twee workshops op de landelijke juristendagen van de nationale politie.</p>			

	<p>3. Monitoring, analyse en rapportage van de informele aanpak, zodat deze nog effectiever kan worden vormgegeven. Hierover komt een rapportage aan de Tweede Kamer.</p> <p><u>Resultaten</u>: De inventarisatie van de stand van zaken is afgerond. Deze rapportage wordt in het najaar van 2017 aan de TK verstuurd.</p>
Eind datum	Juni 2018
Volgende stappen	<ul style="list-style-type: none"> • Publicatie handboek • In het najaar vinden nog een aantal bijeenkomsten plaats waarbij aandacht wordt besteed aan de informele aanpak van wob-verzoeken: tijdens het landelijk congres PCMO op 28 september 2017 en de VNG-juridische tweedaagse op 6 en 7 november 2017. • Versturen van de voortgangsrapportage naar de Tweede Kamer in najaar 2017. • In het najaar van 2017 en de eerste helft van 2018 wordt aandacht besteed aan voor de landelijke toepassing van de handleiding in de praktijk.
Aanvullende informatie	
<p>Lessen tot nu toe zijn dat dit om een cultuurverandering vraagt en daarmee een proces is dat gedurende lange tijd veel aandacht en ondersteuning vraagt.</p>	

Stand van zaken actiepunt

9. Ondersteuning van overheden: het Leer- en Expertisepunt Open Overheid (LEOO)

Januari 2016 – december 2017

Hoofdactiehouders	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	
Andere actiehouders	Overheden	Alle ministeries, provincies en gemeenten
	Andere organisaties of gremia	Het Leer- en Expertisepunt Open Overheid (LEOO), ICTU
Probleemstelling	Overheden op alle niveaus hebben vragen en problemen op het terrein van open overheid en het vergroten van transparantie en verantwoording. Het Leer- en Expertisepunt Open Overheid (LEOO) identificeert relevante issues op het vlak van open overheid en helpt overheden met het oplossen van deze problemen.	
Hoofddoel	Het ondersteunen van de organisaties genoemd in het actieplan, maar ook anderen, met het vergroten van de transparantie en verantwoording.	
Korte beschrijving van de actie	Het LEOO verzamelt en verspreidt relevante kennis en organiseert bijeenkomsten over open overheid. Via het LEOO wil het ministerie van BZK de positie van alle overheden versterken bij het implementeren van open overheidsbeleid en -regelgeving. LEOO zal op drie manieren ondersteuning bieden: als kennismakelaar, als ondersteuner voor mede-overheden en als platform om de zichtbaarheid van Open Overheid te vergroten.	
Relevantie	Veel overheidsorganisaties lopen tegen dezelfde problemen aan rondom open overheid, dus het delen en creëren van informatie is een essentieel onderdeel van de beweging naar een open(er) overheid. LEOO zal op drie manieren ondersteuning bieden: als kennismakelaar, als ondersteuner voor mede-overheden en als platform om de zichtbaarheid van Open Overheid te vergroten.	
Ambitie	Het ondersteunen van alle overheidsorganisaties bij het vergroten van verantwoording en openheid.	

Niveau van voltooiing	Niet begonnen	Beperkt	Substantieel	Voltooid
Beschrijving van de resultaten			X	
	<p>Mijlpalen:</p> <p>1. 10 (2016) en 6 (2017) kennisinstrumenten, zoals een factsheet Wet Hergebruik van Overheidsinformatie en een zelf-scan Open Overheid, ontwikkeld in samenwerking met gemeenten en/ of andere (maatschappelijk) betrokken partijen. Alle kennisinstrumenten ontstaan op basis van kennis die het LEOO opdoet uit gesprekken en bijeenkomsten met andere partijen. Alle kennisinstrumenten worden gepubliceerd op de website www.open-overheid.nl</p> <p>Resultaten: In 2016 zijn 10 kennisinstrumenten gepubliceerd op www.open-overheid.nl.</p> <p><i>2016</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 5 tips voor communicatieprofessionals 2. Workshoptool 'Verder met Open Overheid!' 3. Boekje Open Over Geld 4. Tutorial Open Spening Detaildata 5. Quick Scan openheid en transparantie 6. Tien tips voor Right to Challenge 7. Video 'Right to Challenge in Nederland' 8. Factsheet Open Overheid 9. Publicatie overzicht open data toepassingen, met gebruikte data en toegevoegde waarde 10. Open data en Overheid in verkiezingsprogramma's <p>In 2017 zijn tot nu toe (25-07-2017) 4 kennisinstrumenten gepubliceerd:</p> <p><i>2017</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 'How to' Over het matchen van open data vraag en aanbod 2. 8 uitgangspunten voor Open Data 3. Een open samenwerking met een start-up, waarom en wat zijn de mogelijkheden? 4. Reader 'Open Overheid in de praktijk; aardgasvrije 			

wijken in samenwerking met Kennisland

2. 40 bijeenkomsten (20 in 2016 en 20 in 2017) waaronder één grote bijeenkomst voor minimaal 400 deelnemers waaraan de uitreiking van de Stuiveling Open Data Award is gekoppeld (2016), een jaar event open overheid (2017) en bijeenkomsten voor alle actiehouders van het actieplan (1 in 2016 en 2 in 2017).

Resultaten:

2016

Op 12 december 2016 is het Hoe Open? Festival gehouden in Tivoli Vredenburg, georganiseerd door het LEOO, met inzet en inbreng van diverse stakeholders. Tijdens dit evenement is de Stuiveling Open Data Award uitgereikt.

Op 3 februari 2016 is een bijeenkomst gehouden voor de start van de uitvoering van het actieplan (verslag: <http://www.open-overheid.nl/open-overheid/5922/>).

Op 7 juni is de eerste actiehouders bijeenkomst gehouden voor actiehouders binnen het Actieplan Open Overheid (verslag: <http://www.open-overheid.nl/open-overheid/open-overheid-moet-echt-in-de-vingers-gaan-zitten/>).

2017

Op 11 april 2017 is de tweede actiehouders bijeenkomst gehouden bij BZK (verslag: <http://www.open-overheid.nl/open-overheid/actiehouderbijeenkomst-actieplan-open-overheid/>).

Daarnaast zijn er in 2016 en 2017 veel bijeenkomsten gehouden (ruim meer dan de beoogde aantallen). Een greep uit de bijeenkomsten:

2016

- Als kennismakelaar gaven wij diverse workshops, bijvoorbeeld tijdens de [startbijeenkomst](#) Open Overheid, het IenM [big data festival](#), de Stadsmakerstop (over [Budgetmonitoring](#)) en het Geldstromen door de wijk [festijn](#).

- Als kennismakelaar en als ondersteuner van mede-overheden waren wij onder andere actief in de leerkring Open Data voor provincies, de community of practice Right to Challenge voor gemeenten en de leerkring Burgerbegroting en als spreker tijdens het Smart Government.
- Verder waren wij medeorganisator van de [bijeenkomst Open Data en Politiek](#) en leverden bijdragen aan de [leerkring Open Data](#) voor gemeenten, de internationale bijeenkomst Digital and Open Government en de gebruikersgroep [data.overheid.nl](#)
- De [Bootcamp Open Over Geld \(BOOG\)](#).

2017

- Op 10 mei organiseerden we de eerste Open Overheid bijeenkomst in de workshopruimte én het auditorium van BZK. Er werden twee workshops (werkateliers) gegeven en tijdens de lunchbijeenkomst in het Auditorium maakte een bredere groep kennis met de ambtenaar in de energieke samenleving. Bekijk hier [het verslag over de eerste Open Overheid bijeenkomst](#).
- Op 7 juni vond de tweede Open Overheid bijeenkomst plaats: [Ambtenaren en openbaarheid: de droom, het land en het tekort](#).
- Er zijn 3 interdepartementale open data werkgroepen georganiseerd.
- Er zijn 2 open data thema bijeenkomsten georganiseerd.
- Er is een thema bijeenkomst georganiseerd met Stefaan Verhulst van The Gov Lab in het auditorium van BZK met ongeveer 40 bezoekers
- Er is een lunchbijeenkomst georganiseerd met Marijn Jansen en Albert Meijer over “Open Data en Wetenschap” met ongeveer 120 bezoekers.
- We leverden een dagvullende bijdrage aan de innovation fair van het UN Public Service Forum op op 23 juni.

3. Persoonlijke begeleidingstrajecten en één op één gesprekken met bestuurders en ambtenaren (100 in

2016 en 60 in 2017).

Resultaten:

2016

Onze rol van ondersteuner van mede-overheden sluit direct aan op onze missie: “Wij helpen overheidsorganisaties die actief met Open Overheid bezig zijn.” Dit vulden we onder andere in door 182 één op één gesprekken en individuele begeleidingstrajecten gericht op een gesprek ‘op maat’ voor de betreffende organisatie. Dat was bijna het dubbele van het geplande minimale aantal. Wij ondersteunden bijvoorbeeld: de gemeente Roermond, het CBS, het KNMI, het ministerie van BZK, het ministerie van Infrastructuur en Milieu, de gemeente Emmen, het ministerie van SZW, de Belastingdienst, het ministerie van Algemene Zaken, de provincie Overijssel, de politie en de gemeente Leeuwarden. Ook het LEOO leerde van deze gesprekken, bijvoorbeeld over welke type vragen vaak gesteld worden en dit gaf ons dan een idee voor een blog, kennisinstrument of een interviewvraag.

2017

Ook in 2017 hebben al diverse 1 op 1 gesprekken plaatsgevonden, en halen we het afgesproken aantal ruimschoots. Een selectie van 10 van de gesprekken die we voerden gaven we weer in deze blog: <http://www.open-overheid.nl/geen-categorie/10-x-tijd-open-overheid/>

4. 5 (2016) en 4 (2017) opleidingsmodules en ondersteuningstrajecten van opleidingsinstanties die open overheid als thema, module of anderszins in hun opleiding willen opnemen.

Resultaten:

2016

We boden ondersteuning aan opleidingsorganisaties en -trajecten, bijvoorbeeld de Utrecht dataschool, de OMOOC Challenging Government en het Ambtenaar 2.0 netwerk.

2017

We boden ondersteuning aan opleidingsorganisaties en -trajecten, bijvoorbeeld:

- Workshop 'Verder met Open Overheid' tijdens de Jonge Ambtenarendag op 30 maart voor zo'n 20 jonge ambtenaren uit >15 verschillende gemeenten en andere overheidsorganisaties.
- Twee werkateliersessies 'Ambtenaar in de energieke samenleving' vonden plaats op 10 mei bij BZK.
- In opdracht van het LEOO startte Kennisland met 5 gemeenten het traject 'Open Overheid in de praktijk van aardgasloze wijken'
- een leergang voor het opleidingstraject van CIO adviseurs
- een gastcollege gegeven op de TU-Delft
- een gastcollege gegeven op de Saxion hogeschool
- Marieke gaf de workshop 'Verder met Open Data' tijdens de netwerkdag van het programma Rijk aan informatie (RAI) op 20 juni

5. 100 extra nationale en internationale initiatieven rond open overheid op de initiatievenkaart in 2016 en 20 in 2017.

Resultaten: In 2016 zijn meer dan 100 en 2017 zijn tot nu toe 70 nieuwe initiatieven op de 'Open Kaart' gezet. In totaal staan er nu meer dan 350 initiatieven op de kaart. (Link naar kaart: <http://www.open-overheid.nl/netwerk/netwerkkkaart/>)

6. Nieuwe interviews (20 in 2016 en 15 in 2017) en andere content per twee à drie weken op de website van Open Overheid.

Resultaten:

2016

Het LEOO publiceerde 80 stukken **content** in plaats van 20 (het minimale doel). Een greep uit de meest gelezen content: interviews bijvoorbeeld met [Marleen Stikker](#) van De Waag Society, [Tom Kunzler](#) van de Open State

Foundation, het [beleidsteam Open Overheid](#) van het ministerie van BZK, beleidsmedewerker [Tom Cordeweners](#) over actieve openbaarheid en hoogleraar Paul Frissen. Blogs gingen bijvoorbeeld over de [waarde](#) van Open Overheid, de [definitie](#) van Open Overheid en de relatie met democratie en burgerschap. Verder introduceerden wij blogseries met [goede voorbeelden van Open Overheid](#), de reeks 'Een open vraag over...' met vragen en antwoorden op het gebied van Open Overheid, zoals [Open Raadsinformatie](#); een [speciale editie](#) met internationale voorbeelden van Open Overheid, een [special over Open Data](#) en een [special over Open Verantwoording](#). Daarnaast publiceerden wij nieuwsberichten bijvoorbeeld over Wob en de WOO en de livegang van de website van de [Stuivering Open Data Award](#), en het [toegenomen aantal datasets](#) op data.overheid.nl. Daarnaast publiceerden we tientallen agenda-updates die we in het aantal van 80 nog niet eens hebben meegeteld.

2017

Ook in 2017 plaatsten we al meer dan het afgesproken aantal stuks content, allen te vinden op www.open-overheid.nl/actueel. Een greep hieruit:

- Elke 8 weken een update van de actiehouders binnen het actieplan open overheid, te vinden op de speciale actieplan pagina: <http://www.open-overheid.nl/actieplan-open-overheid-2016-2017/>
- Interviews met o.a. minister Plasterk, met beleidsmedewerker Tom Cordeweners (BZK) over actieve openbaarheid, hoogleraar Paul Frissen en Donovan Karamat Ali, de eerste informatiecommissaris van Nederland en met Provincie Zuid-Holland over het programma Transparante en Open Provincie (TOP),
- Vijf lessen rond actiepunt ROUTE-TO-PA.
- Diverse verslagen van bijeenkomsten.

Wat we hierbij niet meerekenen, maar wat zeker waardevolle content is, zijn de gastblogs die zijn ingediend door o.a. de actiehouders van het actieplan Open Overheid, het Nationaal Archief, ICTU en de Unie

	<p>van Waterschappen. Het aantal gastblogs neemt toe, waarmee het LEOO een platform te biedt voor kennisdeling en diverse geluiden rond Open Overheid. Zie: http://www.open-overheid.nl/actueel/gastblogs/</p>
Eind datum	December 2017
Volgende stappen	Het uitvoeren van de werkafspraken zoals vastgelegd in het werkafspraken document. Daarnaast extra inzet voor de totstandkoming van het nieuwe actieplan Open Overheid.
Aanvullende informatie	
-	